Posudek diplomové práce vypracované Matějem Skalickým
na téma „Faktické a smluvní koncerny"

Tento posudek je zpracován na druhou verzi diplomové práce poté, co byla první vrácena k přepracování.

Struktura práce je logická a přehledná. Práci otevírá stručný úvod do problematiky podnikatelských seskupení. Po něm autor zařadil kapitoly přibližující jednotlivé národní přístupy k úpravě skupin společností. Nejprve pojednal o německé úpravě, následně pak o úpravě a pojetí francouzském. Logicky se pak zaměřil (byť značně stručně) na problematiku evropského koncernového práva. Stěžejní část práce je věnována českému koncernovému právu. Text je zakončen stručným závěrem, v němž autor poukazuje na některé názory na tuzemskou obchodně právní úpravu koncernového práva a na její širší souvislosti a glosuje též úpravu německou a evropskou.

Po metodologické stránce postupuje autor od obecného ke zvláštnímu, když se nejprve zaměřuje na základní pojmy koncernové práva a následně se věnuje jeho specifickým otázkám.

Po obsahové stránce svědčí text o bližším seznámení autora se zvolenou problematikou. Protože důvodem vrácení diplomové práce k přepracování bylo převzetí textu jiných autorů bez řádného vyznačení, že se nejedná o práci samotného diplomanta, je třeba posoudit, jak diplomant následně nakládal s cizími texty. K této otázce lze konstatovat, že i když je autor stále silně závislý na několika základních pramenech, převzaté texty vyznačil uvozovkami a v poznámkách pod čarou na použitý pramen odkázal. Také poznámky pod čarou jsou nyní správné, jak po gramatické, tak po informační stránce. Obsah práce diplomant dílčím způsobem rozšířil.

Seznam literatury je dostatečně rozsáhlý. Obsahuje reprezentativní tuzemské prameny. Zcela však chybí zahraniční literatura.

Posuzovaná diplomová práce je nyní způsobilá obhajoby.

Při obhajobě by se měl diplomant zaměřit především na otázku osobní působnosti českého koncernového práva. V této souvislosti lze podotknout, že většina německé koncernové judikatury se týká právě přiměřené či analogické aplikace německého akciového koncernového práva na společnost s ručením omezeným. Ze závěru práce nevyplývá, zda se autor staví kladně, či záporně k osobnímu rozsahu českého koncernového práva.

Praha, 26. června 2008

Prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.
vedoucí diplomové práce

Hodnocení diplomové práce vypracované Matějem Skalickým
na téma „ Faktické a smluvní koncerny"

Diplomant zvolil za téma své diplomové práce stále aktuální problematiku koncernového práva. Látku rozdělil (nepočítám-li úvod a závěr) do šesti kapitol, v nichž postupně pojednává o pojmu a koncepci koncernového práva, dále o německé, francouzské a americké koncernové úpravě. Následuje pasáž věnovaná harmonizačním tendencím v evropském právu. Další kapitola je zaměřena na českou koncernovou úpravu, přičemž jsou akcentovány faktické koncerny. Práce je zakončena velmi stručným závěrem, v němž diplomant uvádí obsah předchozího textu a dále některé své závěry. Struktura práce je logická a přehledná.

Hodnotím-li práci po obsahové stránce, mohu sice konstatovat, že se diplomant seznámil s problematikou koncernového práva a že prameny, na něž odkazuje, skutečně četl. Práce je však popisná do té míry, že vlastní názory autora (až na str. 50) v ní nelze nalézt. Zásadní problém práce je pak v tom, že diplomant nakládá s prameny způsobem těžko slučitelným s požadavky korektního využití cizích zdrojů. Na str. 8 je převzat doslova text učebnice obchodního práva, aniž by byl označen uvozovkami. V poznámce č. 5 je sice uveden pramen, z něhož je text opsán, to však nemění nic na tom, že je takto cizí text podáván jako vlastní diplomantova formulace. Totéž platí i o str. 27, 28 či 34 diplomové práce. Neadekvátní vázanost na použitý pramen je patrná na dalších místech, kde je jen přeformulován text jiného autora (přesněji autorky) a kde diplomant přejímá i názvy jednotlivých subkapitol (typicky pasáž věnovaná německému koncernovému právu - subkapitola 4.5. Ovládání 4.5.1. Ovládání založené na většinové účasti 4.5.2. atd.). Také odkaz v poznámce pod čarou č. 41 (I. Štenglová) je chybný. Totéž platí o poznámce č. 43.

Pokud by se posudek dále zabýval dílčími připomínkami věcného charakteru, lze uvést například tyto: na str. 6 se jako výhoda smluvního koncernu uvádí možnost převádět zisk na společnost s nejmenším daňovým zatížením a tím optimalizovat daňové zatížení celé skupiny. Diplomant zde generalizuje, když neuvádí, který právní řád tuto možnost poskytuje. Česká úprava koncernovým seskupením tuto možnost nedává. Patrně měl na mysli německé daňové právo, ale ani ono neumožňuje koncentrovat zisk před zdaněním u kteréhokoli člena koncernu, ale pouze u mateřské společnosti, a to ještě pouze u smluvních koncernů, za podmínky, že mateřská společnost prokáže organickou jednotu (Organschaft) těch členů koncernu, jejichž zisk chce jednotně zdanit na své úrovni. Výhradu mám též k vymezení funkcí koncernového práva, kde je zcela opomenuta ovládaná společnost jako chráněná osoba. Dále, zmiňuje-li diplomant v rámci otázek, jimiž se zabývá koncernové právo, například i „účetní a daňové dopady", pak bylo třeba uvést i pracovněprávní souvislosti koncernového práva, které jsou akcentovány zejména v Německu či Francii (str. 7). Velmi zajímavé v této souvislosti jsou i insolvenční souvislosti fungování koncernu, zejména pak evropské insolvenční právo. Výhradu mám i k závěru, že německé koncernového právo je částečně obsaženo v úpravě společnosti s ručením omezeným a zejména v úpravě osobních společností a podnikatelů – fyzických osob (str. 9). Diskutovat lze o závěrech uvedených na konci práce.

Problémy jsou i v terminologii. Autor hovoří o spojování „podniků", aniž by výslovně vymezil v jakém smyslu tento pojem používá. Ze souvislostí, v nichž s tímto terminem pracuje (např. hned str.5), lze dovodit, že podnik chápe ve smyslu subjektu (např. fúze, kde výslovně uvádí, že „přinejmenším jeden ze zúčastněných podniků pozbývá svou právní subjektivitu" či zmínka o „koncentrování podniků"). Takové chápání pojmu podnik však odporuje jeho vymezení obsaženému v § 5 obchodního zákoníku, kde je podnik jednoznačně

prezentován jako předmět právních vztahů. K tomu lze poznamenat, že německé koncernové právo pojem podnik (Unternehmen) ve smyslu subjektu sice používá, avšak toto zřejmě diplomant na mysli neměl. Další terminologickou výhradu (která je současně i věcného rázu) mám k použití termínu „koncern" a „holding" jako synonym (str. 6). I když jsem si vědoma toho, že § 66a obchodního zákoníku oba pojmy takto užívá, neměly by být v odborné práci bez dalšího přejímány, neboť jeden vyjadřuje jednotné řízení, které je podmíněno ovládacími vazbami, druhý pouze majetkovou účast (držení, resp. správu podílů v obchodních společnostech bez toho, že by současně muselo jít o vztahy ovládání). Jde však o složitější problém, který uvádím, aniž bych jeho neznalost studentovi vytýkala.

Po formální stránce má práce slabší úroveň. Nejde ani tak o formulační schopnosti autora. Ty nejsou na špatné úrovni. Práce však obsahuje gramatické chyby, jichž by se měl diplomant vyvarovat (např. neshoda podmětu s přísudkem na str. 8).

Celkové hodnocení práce vyznívá spíše negativně, přičemž tento závěr neopírám o věcné chyby, které nejsou (vzhledem ke způsobu zpracování) příliš četné. Problém spočívá v tom, že autor využil své zdroje místy doslovně, aniž by takové převzetí vyznačit odpovídajícím způsobem a dále, že převážná část práce je jen přeformulováním cizích textů. Skutečnost, že autor uvádí v poznámce pod čarou odkaz na příslušný pramen na tomto závěru mnoho nemění. Diplomová práce nemusí vždy přinášet nové poznatky z oboru, neboť jde zpravidla o první rozsáhlejší odborné dílo studenta. Má být však alespoň jeho vlastním pohledem na zpracovávanou problematiku založeným na studiu podkladů. Musí současně respektovat standardy práce s literaturou, které v posuzovaném případě student nedodržel. Z tohoto důvodu se přikláním k závěru, aby práce byla vrácena k přepracování.

Praha, 30.1.2007

Doc. JUDr. Stanislava Černá, CSc.
vedoucí diplomové práce